

Parainen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen
opetussuunnitelma

Sisällys

1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat.....	3
2 Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma.....	4
3 Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	6
3.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esiopetuksen kanssa.....	6
3.2 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	7
3.3 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.....	9
4 Toimintakulttuuri.....	10
4.1 Oppimisympäristöt ja työtavat	10
4.2 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet.....	11
5 Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen	12
6 Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki	13
6.1 Opetuksen eriyttäminen	14
6.2 Kodin ja koulun yhteistyö	14
6.3 Opiskeluhoolto.....	15
6.4 Oppilaanohjaus.....	16
6.5 Suunnitelma kasvatustieteellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista	17
7 Oppilaan arviointi	19
8 Todistukset	19
9 Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana	20
LIITE 1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen osallistumistodistus.....	22

Johdanto

Perusopetuslaissa säädetään valtakunnallisella tasolla maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta¹. Paraisilla noudatetaan valtakunnallista opetussuunnitelmaa. Tämän lisäksi tiettyjä asioita on tarkennettu, nämä asiat löytyvät koottuna tästä Paraisten omasta suomenkielisen koulutuksen paikallisen tason valmistavan opetuksen opetussuunnitelmasta.

1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat, OPS perusteiden teksti

Perusopetuslaissa säädetään valtakunnallisella tasolla maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta¹.

Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa². Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen tai ruotsin kielen taito sekä oppilaan aikaisempi koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta³. Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on koulupäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä⁴.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä⁵. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Perusopetukseen valmistavaa opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu⁶.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan

ikätasoa vastaaviin suomen- tai ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvalmiuksien ja suomen tai ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

¹ Perusopetuslaki (628/1998)

² Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisesta tuntijaosta (422/2012) 5§

³ Perusopetusasetus (852/1998) 3 § (363/2015)

⁴ Perusopetuslaki (628/1998) 30 § (642/2010)

⁵ Perusopetusasetus (852/1998) 2 § (893/2010)

⁶ Perusopetuslaki (628/1998) 3a §

Paraisten ohjeet ja painotukset

Opetusryhmät pyritään muodostamaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että alakouluikäisillä ja yläkouluikäisillä on pääsääntöisesti omat opetusryhmät. Esiopetuksessa valmistava opetus järjestetään integroituna joustavin ryhmittelyin omanikäisten kanssa eli kyse on inklusiivisesta valmistavasta opetuksesta. Ala- ja yläkouluikäisiä oppilaita pyritään integroimaan omaa ikätasoaan vastaaviin ryhmiin, heti kun se on oppilaan kohdalla mahdollista. Oppilas voidaan integroida myös muihin kuin oman ikätasonsa opetusryhmiin, mikäli se on oppilaan taustan, oppimisvalmiuksien ja osaamistason vuoksi perusteltua ja oppilaan edun mukaista. Valmistavan opetuksen ohjeellinen ryhmäkoko on korkeintaan 8–10 oppilasta. Ryhmällä on käytössä koulunkäynninohjaaja.

Perusopetuslain 9§:n mukaan esiopetus kestää yhden vuoden. Alkuopetusikäisen maahanmuuttajalasten kohdalla huomioidaan lähtömaan lisäksi se, onko lapsi osallistunut omassa kotimaassaan esiopetusta vastaavaan opetukseen. Jos lapsi ei ole osallistunut lähtömaassaan esiopetukseen ja on 1. luokkalaisen ikäinen, hän lähtökohtaisesti osallistuu esiopetukseen. Muussa tapauksessa moniammatillinen tiimi pohtii tarvittaessa yhdessä huoltajien kanssa, onko esiopetukseen osallistuminen oppilaan edun mukaista. Mikäli lapsi on 2. luokkalaisen ikäinen, pohditaan yksilöllisesti moniammatillisen tiimin ja huoltajien kanssa, miten lapsen koulupolku alkuopetuksessa on hyvä rakentaa.

Valmistavan opetuksen jälkeen oppilas siirtyy pääsääntöisesti omaa ikätasoaan vastaavalle vuosiluokalle. Jos oppilas kuitenkin sijoitetaan ikäkauttaan alemmalle vuosiluokalle, tulee siitä tehdä päätös perusopetuslain 18 §:n perusteella. Päätös perustuu tällöin 1 momentin 2 kohtaan, jonka perusteella *oppilaan opiskelu voidaan järjestää osittain toisin kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään ja määrätään, jos perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta*. Perusteena tulisi olla, kuten muissakin erityisiä opetusjärjestelyjä koskevissa päätöksissä esimerkiksi se, että

oppilaan aikaisemmat opinnot huomioon ottaen hänen olisi kohtuutonta osallistua ikäkauttaan vastaavan vuosiluokan opetukseen ja siksi hänet sijoitetaan alemmalle vuosiluokalle. Huoltajia tulee myös kuulla ennen päätöksen tekemistä. Tarvittaessa hyödynnetään mahdollisuutta opiskella vuosiluokkiin sitomattoman opinto-ohjelman mukaisesti.

2 Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma, OPS perusteiden teksti

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetukseen valmistavaa opetusta varten opetussuunnitelma⁷. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetuslaki ja -asetus, valtioneuvoston asetuksessa (422/2012) määritellyt yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet, Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 sekä soveltuvin osin Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014⁸.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa tulee olla kuvattuna:

- toimintakulttuuri ja sen periaatteet
- opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt
- periaatteet oppilaan oman opinto-ohjelman laatimiseksi
- oppilashuollon ja siihen liittyvän yhteistyön järjestäminen
- ohjaustoiminta oppimisen tukena
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- suunnitelma kasvatustieteellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa
- kodin ja koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilaan arviointi ja todistukset.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain⁹ mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtainen tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa. Yhdenvertaisuuslain¹⁰ mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

⁷ Perusopetuslaki (628/1998)

⁸ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 (Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2014: 96)

⁹ Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986, muutettu 1329/2014) 5a§

¹⁰ Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 6 §

Paraisten ohjeet ja painotukset

Valmistavassa opetuksessa noudatetaan Paraisten perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia.

3 Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt, OPS perusteiden teksti

3.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa, OPS perusteiden teksti

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen tai ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten. Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkielessä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon, että oppilaat ovat iältään, opiskeluvaiheeltaan ja taustaltaan erilaisia. Opetusta eriytetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kieli- ja kulttuuri-identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Oppilaan oman äidinkielen opetuksella voidaan edistää oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa.

Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmistamiseen varataan riittävästi aikaa. Mikäli oppilaan taidot eivät riitä perusopetuksessa opiskeluun, tulee oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnittää erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen

perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, siirtyä opiskelemaan vuosiluokkiin sitomattoman opinto-ohjelman mukaisesti tai muulla tavoin hänelle parhaiten soveltuvin tukitoimin. Perusopetukseen siirtyvän luku- ja kirjoitustaidottoman oppilaan riittävästä tuesta huolehditaan.

Paraisten ohjeet ja painotukset

Nivelvaiheissa (esiopetuksesta alakouluun, alakoulusta yläkouluun sekä yläkoulusta jatko-opintoihin, perusopetukseen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen) tehdään tiivistä yhteistyötä. Siirtymävaiheessa lapsen sen hetkisen opettajan/luokanohjaajan, tulevan opettajan/luokanohjaajan ja huoltajien kanssa järjestetään siirtopalaveri. Siirtopalaveriin voi tarvittaessa osallistua myös muita asiantuntijoita. Palaverin kutsuu koolle oppilaan sen hetkinen opettaja.

Oppilaalla on mahdollisuus siirtyä vuosiluokkiin sitomattomaan opetukseen, mikäli hänellä katsotaan olevan jo ennestään perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot. Vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa oppilas opiskelee oman opinto-ohjelmansa mukaisesti. Yläkoulussa opinto-ohjaaja osallistuu oppilaiden jatko-opintoihin ohjaamiseen.

3.2 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt, OPS perusteiden teksti

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden osalta tavoitteena on kehittyvä alkeiskielitaito. Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opintojen tavoitteena on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet siirtyä perusopetukseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan koulu- ja opiskelutausta ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen tai ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito- ja ikätason mukaiset suomen tai ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt.

Oppilaan oma äidinkieli

Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteena on tukea ja edistää äidinkielen hallintaa, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä hallinta luo edellytyksiä myös suomen kielen oppimiselle ja tällä kielellä tapahtuvalle muulle oppimiselle. Oppilaille järjestetään opetusta mahdollisuuksien mukaan. Opetus

noudattaa opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen kanssa.

Muut kielet

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyy oppilaiden vieraan kielen opetuksen tavoitteet. Perusopetuksen valmistavassa opetuksessa noudatetaan näitä opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaiden vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetuksen valmistavan opetuksen aikana.

Paraisten ohjeet ja painotukset

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Jokainen oppilas on oma yksilönsä ja jokainen etenee omaa tahtiaan. Tämä korostuu valmistavassa opetuksessa, jossa oppilaat ovat myös eri ikäisiä, heidän koulutaustansa on erilainen, heillä voi olla keskenään eri äidinkieli, murre ja kulttuurinen tausta, myöskin uskonto ja kotimaa voi olla kaikilla eri.

Haasteita tuo oppilaiden oppimisen arviointi ja seuraaminen, koska kielitaidottomasta lapsesta ei välttämättä heti pysty näkemään, onko hänellä jokin oppimisvaikeus tai muu este oppimiselle, jolloin hänen tulisi saada opiskeluun heti erityistä tukea. Valmistava opetus on kaikin tavoin erityisopetusta.

Valmistavan opetuksen tavoitteena on, että jokainen oppilas saavuttaa luku- ja kirjoitustaidon, sillä opetus aloitetaan ilman yhteistä kieltä ja usein myös ilman koulutaustaa. Ensimmäisiä opetettavia asioita on kouluun ja arkeen liittyvät perussanastot, kuten värit ja numerot. Opetus etenee asteittain oppilaiden koulutausta ja ikätaso huomioiden.

Oppilaan oma äidinkieli

Omaa äidinkieltä opetetaan mahdollisuuksien mukaan. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös muilla tavoilla yhteistyössä perheiden kanssa.

Vieraat kielet

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyy oppilaiden vieraan kielen opetuksen tavoitteet. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan näitä opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana. Vieraan kielen opinnot järjestetään kaupungin kieliohjelman mukaisesti. Jos oppiaineen tavoitteiden saavuttaminen hyväksytysti ei tuesta huolimatta ole oppilaalle mahdollista, oppimäärä voidaan yksilöllistää. Kieli- ja kulttuuritausta ei sellaisenaan voi olla syynä oppimäärän yksilöllistämiseen. Tarvittaessa arvioidaan tapauskohtaisesti myös vieraan kielen oppiaineesta vapauttamista.

3.3 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt, OPS perusteiden teksti

Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan aikaisemmat opinnot. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon kunkin oppiaineen keskeinen käsitteistö, työtavat ja välineet. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavissa esi- tai perusopetuksen ryhmässä ja että valmistavan opetuksen opinnot mahdollistavat myöhemmin perusopetuksen suorittamisen Suomessa. Lähtökohtana suunnittelulle ovat perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja siirtymävaiheen kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat oppiaineet ¹¹.

Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistävät oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä aineopinnoissaan, vaikka suomen/ruotsin kielen taidot kehittyisivät muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan. Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueen luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista.

¹¹ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, luvut 13, 14 ja 15

Paraisten ohjeet ja painotukset

Oppilaan oppimistavoitteet asetetaan yksilöllisesti. Opetuksessa hyödynnetään oppilaan tietämystä omasta kulttuurista ja sen ominaispiirteistä. Omakielisen

opetuksen mahdollisuuksia pyritään käyttämään hyödyksi opetustilanteissa erilaisten sähköisten oppimisympäristöjen avulla. Valmistavan opetuksen opettaja voi suunnitella oppiaineen sisältöjä myös yhteistyössä muiden opettajien kanssa. Usein muiden oppiaineiden opiskelu tapahtuu yhtäaikaaisesti suomen kielen opiskelun kanssa.

4 Toimintakulttuuri, OPS perusteiden teksti

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuureista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelemisessä voidaan hyödyntää myös Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014¹².

¹² Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 (Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2014: 96)

Paraisten ohjeet ja painotukset

Koulun toimintakulttuuria kehitetään erilaisuus huomioiden. Tavoitteena on, että koulusta muotoutuu monikulttuurinen ja monikielinen yhteisö. Kouluyhteisössä arvostetaan ja hyödynnetään eri maiden kieli ja kulttuuriperintöä. Monikulttuurisessa koulussa jokainen aikuinen on kielellinen malli ja myös opettamansa oppiaineen kielen opettaja.

Valmistavan luokan oppilaat osallistuvat koulun yhteisiin tapahtumiin ja juhliin. Alakoulussa on toiminut monta vuotta vapaaehtoisten pitämä Suomi-kerho, jossa oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta koulunkäyntiin ja kielen oppimiseen. Valmistavan opetuksen opettaja tekee yhteistyötä kaupungin pakolaisohjaajan kanssa, jotta oppilaille löytyisi esimerkiksi mieluisa harrastus, jossa suomen kielen oppiminen ja kotoutuminen vahvistuisi. Koulu pyrkii omalla toiminnallaan tukemaan kaverisuhteiden syntymistä koulun muiden oppilaiden kanssa. Kaikella toiminnalla koulu pyrkii tukemaan oppilaiden ja perheiden kotoutumista Paraisille.

4.1 Oppimisympäristöt ja työtavat, OPS perusteiden teksti

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja.

Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttää kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta ja koulussa vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta vaikuttaa myös muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat harjaantuvat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtapoihin. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan. Niinpä työtapojen on hyvä olla monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintätekniisiä taitoja ja tiedonhakutaitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä. Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Kielitaitoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa.

Paraisten ohjeet ja painotukset

Opetuksessa hyödynnetään Paraisten kaupunkia oppimisympäristönä vieraillemalla esimerkiksi luonnossa, kirjastossa, museoissa ja liikuntapaikoissa. Samalla opitaan liikkumaan kotikaupungissa. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja.

4.2 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet, OPS perusteiden teksti

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen tai ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietojään ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen.

Suomen tai ruotsin kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laaja-alaisen osaamisen kehittymistä.

Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin periaatteita. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään suomen tai ruotsin kielen taitoa kehittäviä sekä eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Opetussuunnitelmaan voidaan liittää monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista tukevia yhteistyösuunnitelmia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Paraisten ohjeet ja painotukset

Valmistavan opetuksen oppilaat osallistuvat oman ikätasonsa mukaan ryhmiin koulun tai kaupungin monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin.

5 Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen, OPS perusteiden teksti

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määriteltä valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma. Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan:

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet, niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö

- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

Oppilaan oma opinto-ohjelma voi olla osa kotouttamislain mukaista oppilaan kotoutumissuunnitelmaa.

Paraisten ohjeet ja painotukset

Oppilaan oma opinto-ohjelma edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Oppilaan oma opinto-ohjelma laaditaan yhdessä vanhempien kanssa. Se kirjataan Wilma-järjestelmään. Opinto-ohjelmaa päivitetään oppilaan edistymisen mukaan. Lisäksi opinto-ohjelmaa hyödynnetään tiedonsiirrossa, kun oppilas siirtyy perusopetukseen valmistavasta opetuksesta, toiselle kouluasteelle tai muuttaa toiselle paikkakunnalle.

6 Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki, OPS perusteiden teksti

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä oppilashuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvin osin hyödyntää perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvalla tavalla.

Paraisten ohjeet ja painotukset

Valmistavassa opetuksessa huolehditaan oppilaan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Hyvä oppilaantuntemus edistää koulunkäynnin tukitoimien kohdentamista. Tuen tarve

määritellään oppilaan kielitaidon ja oppimisvalmiuksien perusteella.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden tuen tarve arvioidaan samoin kriteerein kuin perusopetuksen oppilailla. Mikäli oppilaalla ei ole varsinaisia oppimisvaikeuksia, kielen kehittymistä tuetaan ensisijaisesti S2- ja kielitietoisella opetuksella eikä yksilöllistämällä taikka oppiaineesta vapauttamisella.

6.1 Opetuksen eriyttäminen, OPS perusteiden teksti

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskelunvalmiuksiltaan, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioltaan sekä oppimistarpeiltaan. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon.

Esimerkiksi eri-ikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta. Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen. Tärkeässä asemassa on opettajan antama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppija suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa.

Jotta oppimistapahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen selvittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso eri kielitaidon osa-alueiden osalta. Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineen syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksen mukaisia opetusjärjestelyjä. On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisvaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan ottaa huomioon.

Paraisten ohjeet ja painotukset

Opetusta eriytetään oppilaan taitotason mukaisesti sekä alas- että ylöspäin. Eriyttämisessä käytetään hyväksi monipuolisesti oppimateriaaleja sekä sähköisiä oppimisympäristöjä. Oppilasta integroidaan mahdollisuuksien mukaan jo varhaisessa vaiheessa yleisopetuksen ryhmiin oppilaan taitotaso ja ikä huomioiden.

6.2 Kodin ja koulun yhteistyö, OPS perusteiden teksti

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli- ja kulttuuritausta. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Paraisten ohjeet ja painotukset

Valmistavan opetuksen aluksi pidetään huoltajien kanssa alkupalaveri, jossa selvitetään lapsen aikaisempi koulutausta ja valmiudet koulunkäyntiin. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulujärjestelmästä ja vastaanottavasta koulusta. Huoltaja kutsutaan aina siirtymävaiheen palaveriin. Huoltajia ja oppilaita ohjataan käyttämään koulun sähköistä tietojärjestelmää Wilmaa. Mikäli vanhemmilla ei ole kielitaitoa tai luku- ja kirjoitustaitoa, viestintä tapahtuu puhelimitse ja palavereissa tulkin kanssa.

6.3 Opiskeluhoolto, OPS perusteiden teksti

Tässä luvussa määrätään opiskeluhoollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskeluhoollon tavoitteista sekä opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelman laatimisesta.

Näissä perusteissa käytetään perusopetuslain mukaisesta käsitteestä oppilashuolto ilmaisu opiskeluhoolto, oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta opiskelijasta ilmaisu oppilas ja oppilaitoksesta nimitystä koulu. Mitä jäljempänä todetaan hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1 § (377/2022)).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhoollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa opiskeluhoollossa. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa ([määräys 4/011/2014](#)).

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan opiskeluhooltoon (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 9 §). Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön.

Opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen

opiskeluhoolto on kaikkien koulu yhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi oppilaille on oikeus opiskeluhoitopalveluihin, joita ovat kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § ja 4 §). Opiskeluhoitopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat (terveydenhuoltolaki 15 a § (378/2022) ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9 § (377/2022)).

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa opiskeluhoitoa. Opiskeluhoitotyötä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus (YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989).

Opiskeluhoitoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § (377/2022)), kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa. Opiskeluhoitotyössä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkintapalveluista.

Opiskeluhoillon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta. Tiedottamisen ymmärrettävyys on tärkeä varmistaa.

Paraisten ohjeet ja painotukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhoito järjestetään Paraisten opiskeluhoitosuunnitelman (hyväksytty joulukuussa 2023) mukaisesti.

6.4 Oppilaanohjaus, OPS perusteiden teksti

Opetussuunnitelmassa määritellään, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko opinnoissa ja työelämässä.

Paraisten ohjeet ja painotukset

Valmistavan opetuksen oppilaille kuuluvat samat oppilaanohjauksen palvelut kuin perusopetuksen oppilaille. Oppilaanohjauksessa otetaan huomioon eri kieli- ja kulttuuriryhmistä tulevien oppilaiden yksilöllisen ohjauksen tarve.

6.5 Suunnitelma kasvatust keskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista, OPS perusteiden teksti

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatust keskustelua ja erilaisia kurinpitokeinoja. Kasvatust keskustelussa ja kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa¹³. Kasvatust keskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatust keskustelua käytetään.

Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen¹⁴.

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan

opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista¹⁵. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpidoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun¹⁶. Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle¹⁷.

Paraisten ohjeet ja painotukset

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan kaupungin opetussuunnitelman mukaisia koulukohtaisia kirjauksia kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

¹³ Perusopetuslaki (628/1998) 35a § (1267/2013) 36 § (477/2003) ja 36a § (1267/2013)

¹⁴ Perusopetuslaki (628/1998) 36 § (477/2003 ja 36a-36i § (1267/2013)

¹⁵ Perusopetuslaki (628/1998) 29 § (1267/2013)

¹⁶ Perusopetuslaki (628/1998) 47a § (1267/2013)

¹⁷ Perusopetuslaki (628/1998) 29 §

7 Oppilaan arviointi, OPS perusteiden teksti

Opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinneista sekä heille annettavista todistuksista. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Arvioinnin avulla valmistavan opetuksen oppilaalle annetaan kuva myös perusopetuksen vaatimuksista.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin ja näyttöön. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

Paraisten ohjeet ja painotukset

Oppilaan arvioinnissa käytetään monipuolisia arviointimenetelmiä. Kaikki oppilasta opettavat opettajat osallistuvat arviointiin, jonka päävastuu on valmistavan luokan opettajalla. Arviointikeskustelussa käydään läpi oppilaan edistymistä, tavoitteiden saavuttamista sekä asetetaan uusia tavoitteita.

8 Todistukset, OPS perusteiden teksti

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus ja opiskellut oppiaineet. Todistuksessa kuvataan oppilaan edistymistä valmistavan opetuksen aikana.

Paraisten ohjeet ja painotukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen osallistumistodistuksen pohja on tämän opetussuunnitelman liitteenä.

9 Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana, OPS perusteiden teksti

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi saada todistuksen edellä mainittujen opintojen hyväksytystä suorittamisesta osallistumalla perusopetuslaissa¹⁸ tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Jos oppilas siirtyy perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen perusopetukseen, voidaan perusopetukseen valmistavassa opetuksessa saavutettu osaaminen hyväksilukea, jos oppilaalla on perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot¹⁹.

Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja²⁰. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltuihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin. Oppilaan osaamisen tason määrittelyssä käytetään apuna perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyviä hyvän osaamisen kuvauksia ja päättöarvioinnin kriteerejä. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä.

Erityisen tutkinnon hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta kokonaan tai osittain²¹. Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

¹⁸ Perusopetuslaki (628/1998) 38§

¹⁹ Perusopetuslaki (628/1998) 18§

²⁰ Perusopetusasetus (852/1998) 23§

²¹ Perusopetusasetus (852/1998) 23§

Paraisten ohjeet ja painotukset

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilas on siirtymässä yleisopetukseen 8.-9. luokalla, oppilaan on jo valmistavan opetuksen aikana osallistuttava joillekin reaaliaineiden sekä taito- ja taideaineiden tunneille. Kotitalous, kuvataide, käsityö ja musiikki ovat 7. luokalla kaikille yhteisinä aineina päättyviä oppiaineita. Oppilas voi saada osasta oppiaineista numeroarvioinnin 8. tai 9. luokalla taito- ja taideainevalinnaisen arvosanan, jos hänen katsotaan suorittaneen 7. luokan kaikille yhteiset opinnot.

Kun oppilas saa suoritettua perusopetuksen ja hänelle annetaan päättötodistus, kirjataan todistukseen opintojen laajuudeksi jokaisessa yhteisessä oppiaineessa ja valinnaisessa aineessa 7.-9. vuosiluokan kokonaislaajuus. Jos kyseessä on oppiaine, joka jatkuu 7.-9. vuosiluokkien ajan, päättöarviointi suoritetaan 9. vuosiluokan tavoitteiden ja kriteerien perusteella. Oppilas ei suorita takautuvasti alempien vuosiluokkien tavoitteita, paitsi jos oppiaine on kokonaan päättynyt. Rehtori voi harkintansa mukaan päättää yksittäisen oppilaan kohdalla erityisen tutkinnon tai sen osien suorittamisesta.

Myöhään maahan tulleiden oppilaiden (7.-9.- luokkien oppilaat, jotka ovat käyneet enintään neljä vuotta koulua Suomessa) koulupolkua on hyvä suunnitella jo perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana. Nivelvaiheessa edellytetään tiedonsiirtoa ja opetuksesta vastaavien opettajien yhteistyötä. Jokaista oppilasta opettavaa opettajaa velvoitetaan noudattamaan valmistavasta opetuksesta siirtyvien oppilaiden kohdalla kunkin oppilaan kohdalla siirtopalaverissa sovittuja tukitoimia.

Oppivelvollisuuden laajeneminen koskee perusopetuksen jälkeistä koulutusta. Oppivelvollisuuden suorittamisesta perusopetuksen suorittamisen jälkeen säädetään oppivelvollisuuslain 4 ja 5 §:ssä.

Jos oppivelvollinen ei ole suorittanut perusopetuksen oppimäärää lukuvuoden päättyessä sinä kalenterivuonna, jona hän täyttää 17 vuotta, hän voi jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuslain 26 §:n mukaisessa ”lasten perusopetuksessa” tai siirtyä aikuisten perusopetukseen.

Jos oppivelvollisella katsotaan olevan perusopetuksen oppimäärän puuttumisesta huolimatta tarvittavat valmiudet ja hänet valitaan opiskelijaksi tähän koulutukseen, voi oppivelvollisuutta suorittaa myös tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa (TUVA), kansanopistojen oppivelvollisille suunnatussa koulutuksessa tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa (TELMA).

Maahanmuuttajataustaiset oppivelvolliset, joilta puuttuu perusopetuksen jälkeisen koulutuksen suorittamiseksi riittävä suomen tai ruotsin kielen taito, voivat suorittaa oppivelvollisuutta aikuisten perusopetuksessa tai kansanopistojen järjestämässä maahanmuuttajille tarkoitetussa koulutuksessa.

LIITE 1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen osallistumistodistus

Pargas stad
Paraisten kaupunki

VALMISTAVAN OPETUKSEN (VALMO) OPPILAAN OSALLISTUMISTODISTUS

_____

on osallistunut _____ koulun valmistavaan opetukseen
_____.202_ - _____.202_ (viikkotuntimäärä) vvt

Opetuksen pääpaino on ollut suomen kielen alkeissa.

Oppiaineet:

Integrointi:

Muuta:

Paraisilla _____. 202_

Valmistavan opetuksen opettaja: _____

Koulun rehtori: _____